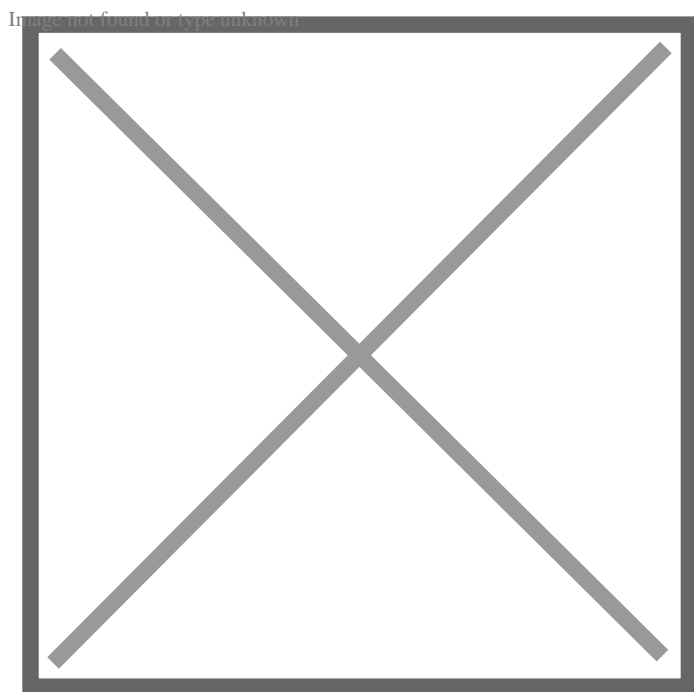

poniedziałek, 27.05.2024

Historia Bożego Ciała

Wyzaczył sobie nawet dzień uroczystości Bożego Ciała - czwartek po niedzieli Świętej Trójcy. Biskup Liege, Robert z Thourotte, po naradzie ze swoją kapitułą i po pilnym zbadaniu objawień, postanowił wypełnić życzenie Pana Jezusa. W roku 1246 odbyła się pierwsza procesja eucharystyczna. W tym samym roku biskup zmarł, a wyższe duchowieństwo miasta uznało wprowadzenie święta pod taką nazwą za wysoce niewłaściwe. Św. Juliannyomalże nie oskarżono o herezję. Po interwencji archidiakona katedry w Liege, Jakuba, kardynał Hugo zlecił ponowne zbadanie sprawy i zatwierdził święto. W roku 1251 po raz drugi archidiakon Jakub poprowadził ulicami Liege procesję eucharystyczną. Pan Jezus hojnie wynagrodził za to gorliwego kapłana. Syn szewca został wkrótce biskupem w Verdun, patriarchą Jerozolimy i ostatecznie papieżem (1261-1264). Panował jako Urban IV. To on w roku 1264 wprowadził w Rzymie uroczystość Bożego Ciała.

Bezpośrednim powodem ustanowienia święta miał być cud eucharystyczny w Bolsenie, który miał miejsce w 1263 r. Gdy kapłan odprawiał Mszę świętą, po przeistoczeniu kielich trącony ręką przechylił się tak nieszczęśliwie, że wiele kropeł Krwi Chrystusa wylało się na korporał. Prerażony kapłan ujrzał, że postacie wina zmieniły się w postacie krwi. Zawiadomiony o tym cudzie papież, który przebywał wówczas w pobliskim mieście Orvieto, zabrał święty korporał. Przechowywany jest do dziś w katedrze w pobliskim Orvieto. W 1264 r. Papież Urban IV bullą *Transiturus* ustanowił uroczystość dla całego kościoła. Uzasadniając przyczyny jej wprowadzenia wskazał: „[...] Zadośćuczynienie za znieważanie Chrystusa w Najświętszym Sakramencie, błędy heretyków oraz uczczenie pamiątki ustanowienia Najświętszego Sakramentu, która w Wielki Czwartek nie może być uroczystości obchodzona ze względu na powagę wielkiego tygodnia.”

Korzystając z tego, że na dworze papieskim w Orvieto przebywał wówczas św. Tomasz z Akwinu, Urban IV polecił mu opracowanie tekstów liturgicznych Mszy świętej i oficjum. Tekstów tych używa się do dziś (np. *Pange lingua* [Sław, języku...], a zwłaszcza jego dwie ostatnie zwrotki [przed tak wielkim sakramentem]; ostatnie zwrotki hymnu *Verbum Supernum* śpiewane są przy wystawianiu Najświętszego Sakramentu [O zbawcza hostio]; fragment hymnu *Sacris Solemniis* stał się samodzielną pieśnią [Panis Angelicus]).

Ze względu na śmierć Urbana IV bulla ta nie została jednak ogłoszona, a tym samym uroczystość nie została ustanowiona. Uczynił to dopiero papież Jan XXII, który umieścił powyższą bullę w Klementynach (1317) i wprowadził do kalendarza liturgicznego Święto Najświętszego Ciała Chrystusa (stąd potoczna nazwa Boże Ciało).

W 1849 roku papież Pius IX ustanowił święto Najdroższej Krwi Pana Naszego Jezusa Chrystusa (*festum pretiosissimi sanguinis domini nostri Jesu Christi*), które było obchodzone najpierw w pierwszą niedzielę lipca, a od 1933 r. – 1 lipca.

liturgię zlikwidował obchody oktawy uroczystości Bożego Ciała. W 1955 r. Episkopat Polski w Polsce został zachowany zwyczaj obchodzenia oktawy, choć nie ma ona już charakteru liturgicznego. Reforma liturgiczna Pawła VI z roku 1969 połączyła oba święta w jedno, choć w formie nadzwyczajnej rytu rzymskiego stosuje się ich rozdział. Podobnie w zgromadzeniach Misjonarzy Krwi Chrystusa i siostr Adoraterek Krwi Chrystusa.

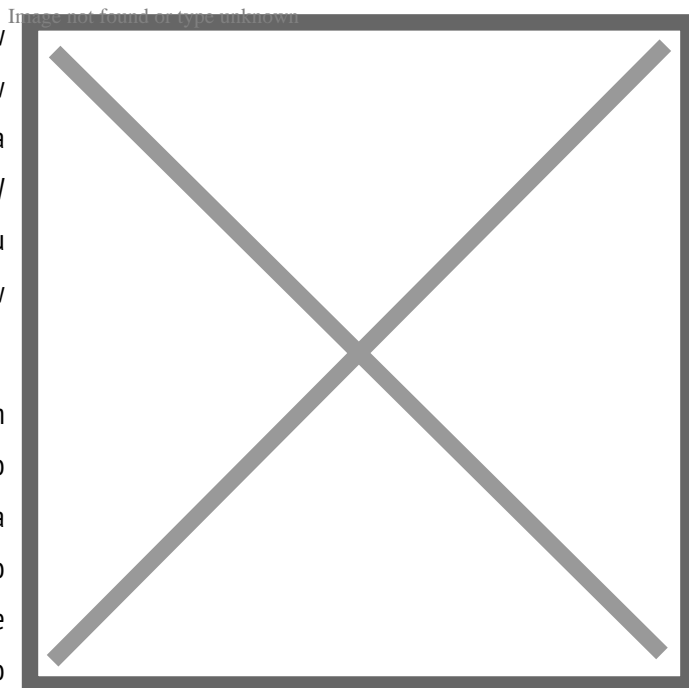
Z Bożym Ciałem związana jest także uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, która jest obchodzona zaraz po oktawie Bożego Ciała, czyli w piątek osiem dni po Bożym Ciele.

W Polsce Boże Ciało po raz pierwszy wprowadził biskup Nankier w 1320 r., w diecezji krakowskiej. Już w XIV w. Procesje odbywały się w Płocku. W 1420 r. Na synodzie gnieźnieńskim uznano uroczystość za powszechną, obchodzoną we wszystkich kościołach w państwie. W późnym średniowieczu i renesansie największym sanktuarium kultu Bożego Ciała w Polsce był poznański kościół Bożego Ciała, w którym w 1399 roku miał miejsce Cud Eucharystyczny.

Na czele procesji niesiona jest zawsze monstrancja z najświętszym sakramentem. Monstrancja to drogocenne naczynie, w którym do adoracji wiernych wystawiany jest Chleb Eucharystyczny. Nazwa "monstrancja" wywodzi się od łacińskiego słowa oznaczającego "pokazywać". Monstrancja używana jest od XIV wieku, ale głównie tylko w kościele katolickim, podczas wystawiania i procesyjnego obnoszenia Hostii, tj. podczas Bożego Ciała.

Początkowo miała ona kształt wieży gotyckiej, a w okresie baroku powstał typ monstrancji - słońca, który znamy do dziś.

Procesja z monstrancją zatrzymuje się kolejno przy czterech ołtarzach. Ołtarzy jest tyle, ilu było Ewangelistów. Na każdym przystanku czytane są fragmenty z jednej ewangelii, a więc po kolei - Mateusza, Marka, Łukasza i Jana.

Zwyczaje eucharystyczne

Eucharystia (gr. **εὐχαριστία**) oznacza dziękczynienie. Słowo to służy jako określenie zarówno Mszy świętej, jak i samego Ciała Pana Jezusa. Ciało Jezusa to przeistoczony, niekwaszony chleb z mąki pszennej oraz przeistoczone wino z winogron, bez domieszek.

Przeistoczenie (czyli zmiana co do istoty) jest centralnym punktem Mszy świętej i dokonuje się dzięki mocy Ducha Świętego, który zstępuje na słowa kapłana uosabiającego Chrystusa. W wyniku przeistoczenia chleba i wina następuje zamiana ich substancji na substancję Ciała i Krwi Pana Jezusa, przy czym cechy nieistotne (takie jak smak, kolor, zapach i konsystencja) pozostają niezmienione.

Adoracja Przenajświętszego Sakramentu

Najświętsze Ciało naszego Pana wystawiane jest najczęściej w monstrancji - ozdobnym naczyniu liturgicznym. Za okrągłą szybką widać hostię - czyli Ciało Pana Jezusa pod postacią białego chleba. W niektórych miejscach odbywa się ciągła adoracja - Najświętszy Sakrament wystawiony jest cały czas i pełnione są dyżury. Nazywa się to Wieczystą Adoracją. Tak jest m.in. w Mławie.

Niewiedzenie Przenajświętszego Sakramentu

Odbywa się przy pomocy prostej, trzykrotnie powtarzanej formuły przed tabernakulum: Niechaj będzie pochwalony Przenajświętszy Sakrament. Teraz i zawsze i na wieki wieków. Amen.

Odwiedziny u Pana

To zwyczaj krótkiej wizyty w kościele czy kaplicy, gdzie w tabernakulum przechowywany jest Pan Jezus pod postacią Chleba. W czasie odwiedzin wypada uklęknąć i wypowiedzieć dowolne słowa pozdrowienia.

Komunia duchowa

To duchowa łączność z Jezusem ukrytym w sakramencie. Można ją nawiązać nie wychodząc z domu, z łóżka szpitalnego, z pociągu. Pomaga w tym prosta formuła słowna: „Pragnę cię przyjąć, Panie, z tą samą czystością, pokorą i pobożnością, z jaką przyjęła cię twoja Najświętsza Matka, z duchem i żarliwością świętych.

Po przyjęciu Komunii Świętej

Po przyjęciu komunii pozostajemy w ciszy i skupieniu rozmawiając z Jezusem, wielbiąc go, dziękując mu, przepraszając go i prosząc. Jest to moment największego zjednoczenia ze Zmartwychwstałym. Ciało Jezusa pozostaje w nas do momentu trwania postaci chleba, czyli około dziesięciu minut. Nie powinniśmy wtedy wychodzić z kościoła.

Post eucharystyczny

Kościół nakazuje, aby godzinę przed przyjęciem Najświętszego Ciała Pana Jezusa przygotować się poprzez nieprzyjmowanie napojów ani pokarmów (wyjątek stanowią chorzy; dopuszczalne jest spożycie wody i leków).